

Språkfrågor i urval

Ekonomisk sfär

Förkortningen *EES* står på engelska för *European Economic Space*. Denna ekonomiska "rymd" är tänkt att omfatta de tolv länderna i EG och de sex i Efta.

Vad *EES* skall kallas på svenska har länge varit oklart. I Finland har man talat om det europeiska ekonomiska området, vilket är ganska vagt och trivialt, i Sverige har bl.a. regeringen tidigare talat om det europeiska ekonomiska samarbetsområdet, vilket är långt och klumpigt. Det senare hade i varje fall fördelen att det kunde förkortas *EES*.

Nu har man i varje fall nått någorlunda enighet om att gå in för ett tredje uttryck, nämligen **Europeiska ekonomiska sfären**. Överenskommelsen har omfattats av bl.a. de stora svenska tidningarna (inklusive vårt eget Hufvudstadsbladet), Finska notisbyrån, Svenska språknämnden, regeringskansliet i Sverige och statsrådets svenska språknämnd i Finland.

Telefax

Ordet *telefax* (uttalas /te'lefa'ks/ eller /te:lefa'ks/) används både för att beteckna själva meddelandet och som benämning på telefaxutrustningen. Böjningen av ordet är *ett telefax*, *flera telefax* om man avser meddelandet och *en telefax*, *flera telefaxer* om man avser utrustningen. Som förkortning rekommenderar vi *ifx* eller helt enkelt *fax*. Att sända något i form av telefax kan kallas att *telefaxa* eller kortare att *faxa*.

Lägenhetsdaghem

Under de senaste åren har en ny typ av experimentella familjedaghem grundats bl.a. i Helsingforsregionen. På finska har daghemmen, som grundats på initiativ av föräldramen som verkar i lägenheter som hyrs av kommunen, benämnts *ryhmäperhepäiväkoti*. I Sverige har det sedan slutet av 1970-talet funnits liknande daghem och där har man enligt Svenska språknämnden kallat dem *lägenhetsdaghem*, till följd av att de verkar i helt vanliga bostadslägenheter. Samma benämning är att rekommendera också hos oss i stället för det klumpiga och mångtydiga "gruppfamiljedaghem".

Målstyrning och resultatstyrning

I takt med att nya metoder för ledarskap och styrning i företag introduceras, dyker också nya begrepp och termer upp. Styrning som går ut på att ledningen anger vilka mål som skall uppnås, medan den underställda enheten själv får välja medlen, kallas *målstyrning* (fi. *tavoitejohtaminen*, eng. *management by objectives*). En annan form av styrning är *resultatorienterad styrning* eller *resultatstyrning* (fi. *tulosjohtaminen*, eng. *management by results*).

Tietohallinto

Det finska ordet *tietohallinto* är egentligen en motsvarighet till det engelska uttrycket *Information Resources Management (IRM)*, vilket i sin tur är ett vidare begrepp än *Information Management*, på svenska **informationshantering**. *IRM* är inte nödvändigtvis relaterat enbart till automatisk databehandling, och den svenska motsvarigheten är därför i allmänhet **informationsadministration**. Om det är uppenbart att *tietohallinto* uttryckligen står för **dataadministration** är det naturligtvis bättre att använda det ordet.

På senare tid har *tietohallinto* allt oftare börjat användas som förled i sammansätt-

ningar av typen *tietohallinto-osasto*, *tietohallintojohtaja*. Det är då fråga om en avdelning som har hand om företagets databehandling och dataadministration respektive chefen för denna avdelning. Det enkla *tieto-* som förled är förståeligt nog inte tillräckligt på finska, men på svenska räcker det bra med *data: dataavdelningen, datadirektör* (eller *datachef*). Vi rekommenderar alltså:

tietohallinto	informations- administration
	dataadministration
tietohallintojohtaja	datadirektör
	datachef
tietohallinto-osasto	dataavdelning